

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2024-07 Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS 2004 M. BIRŽELIO 23 D. NUTARIMO NR. 795 PAKEITIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos finansų ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimo Nr. 795 „Dėl Eismo įvykio metu padarytos žalos administravimo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių ir indeksuotų draudimo sumų dydžių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo Nr. 795 projektas), patikslintą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktas pastabas ir atsižvelgiant į 2024 m. liepos 7 d. tarpinstitucinio pasitarimo metu priimtus sprendimus.

Nutarimu Nr. 795 tvirtinamų Eismo įvykio metu padarytos žalos administravimo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 15 punktas papildytas nuostata, numatančia galimybę neskaičiuoti sugadintų dalių nusidėvėjimo, jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo sugadintą transporto priemonę remontuoja pas draudiko ar Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro (toliau – Biuras) rekomenduotą remonto paslaugų teikėją arba pasirinktą remonto paslaugų teikėją, kuriam draudikas ar Biuras raštu pritarė, kai nėra galimybių sugadintų dalių suremontuoti ir remontui naudoti dėvėtų ar neoriginalių dalių.

Papildoma Taisyklių nuostata darbo tvarka suderinta su Lietuvos banku, Biuru ir iš dalies su Lietuvos autoverslininkų asociacija. Lietuvos autoverslininkų asociacija pateikė papildomą siūlymą nustatyti, kad keičiamų sugadintų dalių nusidėvėjimas neskaičiuojamas, jeigu nėra galimybių jų suremontuoti, kad atlikus remontą sugadintos dalys atitiktų **transporto priemonės gamintojo** techninius **remonto**, aktyvios ir pasyvios saugos reikalavimus, ir kai nėra galimybių remontui naudoti **nepažeistų** dėvėtų ar neoriginalių dalių, atitinkančių **transporto priemonės gamintojo** techninius **remonto**, aktyvios ir pasyvios saugos reikalavimus.

Finansų ministerija siūlo neatsižvelgti į Lietuvos autoverslininkų asociacijos pateiktą siūlymą. Pateiktas pasiūlymas papildyti Taisyklių 15 punktą nuostata „gamintojo reikalavimus“ gali lemti tai, kad net ir remontuotinos dalys turės būti keičiamos naujomis, nes gamintojas, suinteresuotas parduoti savo produkciją, gali reikalauti remontuotinas dalis keisti naujomis. Pateiktas siūlymas remontui naudoti tik nepažeistas dėvėtas dalis gali užkirsti kelią naudoti remontui originalias dėvėtas dalis, net jeigu jos bus tik lengvai pažeistos ir remontuotinos. Taip pat transporto priemonių dalims taikomo nusidėvėjimo apskaičiavimo ir taikymo klausimai nėra Taisyklių reguliavimo objektas ir sprendžiami atskirame (specializuotame) teisės akte.

Biuras dėl galimybės neskaičiuoti nusidėvėjimo įžvelgia galimas rizikas:

- Tikėtina, kad padidės draudimo išmokos, kas lems draudimo įmokų padidėjimą visiems vairuotojams (preliminariais Biuro vertinimais, – iki 25 proc.).
- Padidėjusios draudimo įmokos galimai lems neapdraustų transporto priemonių skaičiaus didėjimą.
- Biuras negalės iš eismo įvykio kaltininko susigrąžinti visos išmokėtos sumos, nes Taisyklėse įtvirtinta sistema prieštarauja Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse įtvirtintai sistemai, pagal kurią nukentėjęs trečiasis asmuo grąžinamas į iki pažeidimo buvusią padėtį.
- Galimai padidės sukčiavimų skaičius, siekiant seną transporto priemonę suremontuoti naujomis dalimis.

- Autoservisams nebus paskatos suremontuoti transporto priemonės dėvėtomis, neoriginaliomis dalimis, kaip yra dabar, nes draudikai privalės kompensuoti remonto naujomis dalimis išlaidas. Tai lems padidėjusias draudikų ir Biuro išlaidas, padaugės ginčų tarp draudikų, Biuro, draudėjų, nukentėjusių trečiųjų asmenų.

- Transporto priemonės remontuojamos vadovaujantis ekonominio naudingumo principu, pagal kurį transporto priemonės remontuoti ekonomiškai nenaudinga, jeigu remonto vertė viršija 75 procentus transporto priemonės vertės. Papildžius Taisyklės siūloma nuostata ir atsižvelgiant į tai, kad Lietuvoje transporto priemonių vidutinis amžius yra 16 metų, daugeliu atveju, transporto priemonę suremontavus naujomis dalimis, remonto išlaidos viršys 75 procentus transporto priemonės vertės, dėl ko transporto priemonė bus pripažinta remontuoti ekonomiškai nenaudinga (nors transporto priemonės pažeidimai ir nėra dideli). Pripažinus transporto priemonę remontuoti ekonomiškai nenaudinga nukentėjęs trečiasis asmuo negaus transporto priemonės remonto paslaugos, jam bus išmokėta draudimo išmoka, kurios dydis bus apskaičiuotas kaip skirtumas tarp transporto priemonės vertės iki eismo įvykio ir jos liekanų vertės, taip pat bus panaikintas transporto priemonės techninės apžiūros dokumentų galiojimas, uždraustas transporto priemonės dalyvavimas eisme. Nukentėjęs trečiasis asmuo, norėdamas su transporto priemone vėl dalyvauti eisme, savo sąskaita turės atlikti techninę ekspertizę, kurios kaina siekia kelis šimtus eurų.

Finansų ministerijos vertinimu, Biuro nurodytos galimos rizikos neturėtų realizuotis, nes draudikai ar Biuras turės galimybę patikrinti remonto paslaugų teikėjų remonto sąmatas ir, nustatę galimą piktnaudžiavimą, kai remontuojant senas transporto priemones senos dalys keičiamos naujomis dalimis, galės spręsti dėl bendradarbiavimo su tokiais remonto paslaugų teikėjais. Vertinama, kad Taisyklių papildymas, atsižvelgiant į ekonominę logiką, nelems, kad visais atvejais remontuojant seną transporto priemonę remontas bus atliekamas naujomis dalimis, nes Taisyklių papildymas nenumato būtinybės visais atvejais transporto priemonės remontuoti tik naujomis dalimis. Taisyklės tik numato galimybę neskaičiuoti keičiamų sugadintų dalių nusidėvėjimo, kai nėra galimybių sugadintų dalių suremontuoti ir remontui naudoti dėvėtų ar neoriginalių dalių. Pateiktas Taisyklių papildymas užtikrins, kad, nukentėjusiam trečiajam asmeniui transporto priemonę remontuojant pas draudiko ar Biuro rekomenduotą ar su draudiku ir Biuru suderintą remonto paslaugų teikėją, nukentėjusiam trečiajam asmeniui nereikės primokėti už atliekamus remonto darbus.

Nutarimų projektus parengė Finansų ministerijos Finansų rinkų politikos departamento (direktorė Vilma Mačerauskienė, tel. (0 5) 239 0174) Draudimo veiklos skyriaus vedėja Lolita Šumskaitė (tel. (0 5) 239 0180, el. p. lolita.sumskaite@finmin.lt) Draudimo veiklos skyriaus vyriausiasis specialistas Evaldas Gavėnas (tel. (0 5) 239 0181, el. p. evaldas.gavenas@finmin.lt).

PRIDEDAMA. Nutarimo Nr. 795 projektas, 11 lapų.

Finansų ministrė

Gintarė Skaistė